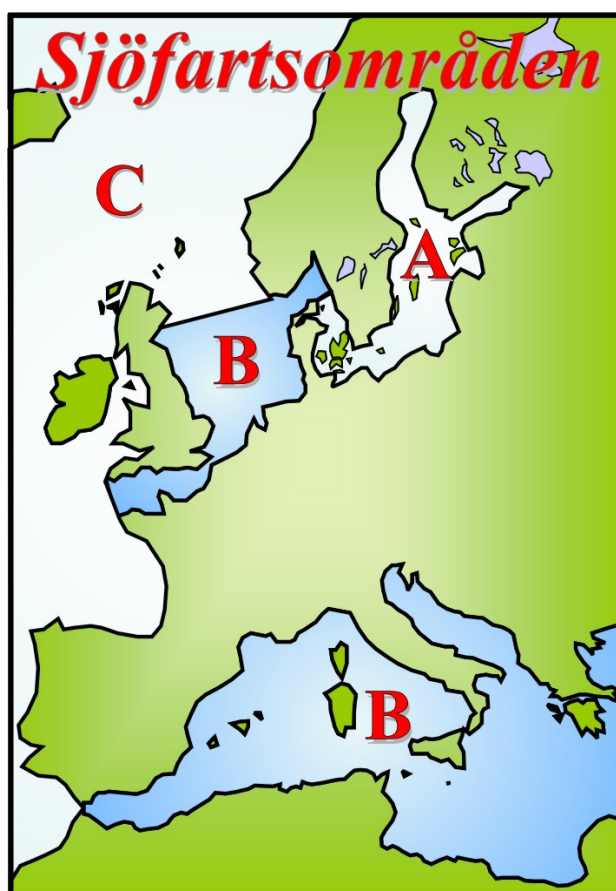

LATHUND FÖR LASTSÄKRING

Lastsäkring i lastbärare för transport i sjöfartsområde A

Accelerationer uttryckta som andel av jordaccelerationen ($1g = 9,81 \text{ m/s}^2$)

Sjöfartsområde	I sidled		Framåt / Bakåt	
	S	V	F / B	V
Sjöfartsområde A (Östersjön)	0,5	1,0	0,3	0,5

$V =$ Vertikal acceleration att använda i kombination med horisontella accelerationer i sidled eller framåt/bakåt

INNEHÅLL

Metoder för säkring av last	3
<i>Förstängning .....</i>	<i>3</i>
<i>Överfallssurrning .....</i>	<i>3</i>
<i>Loopsurrning .....</i>	<i>4</i>
<i>Rak surring .....</i>	<i>4</i>
<i>Grimma.....</i>	<i>5</i>
Förutsättningar för lastsäkring.....	6
<i>Ej formstabil gods .....</i>	<i>6</i>
<i>Rullande gods .....</i>	<i>6</i>
<i>Bottenförstängning .....</i>	<i>6</i>
<i>Bärande kantprofil .....</i>	<i>6</i>
Glidning – Friktion.....	7
Tippning	8
Erforderligt antal surrningar.....	8
Lastsäkringsutrustning	9
<i>Märkning .....</i>	<i>9</i>
<i>Säker belastning .....</i>	<i>9</i>
<i>Förspänningskraft .....</i>	<i>9</i>
<i>Surrningsfästen.....</i>	<i>9</i>
Tabeller för surrning med spännband	10
<i>Överfallssurrning .....</i>	<i>10</i>
<i>Loopsurrning .....</i>	<i>11</i>
<i>Rak surrning .....</i>	<i>12</i>
<i>Grimma.....</i>	<i>13</i>
Tabeller för taggbrickor och spik	14
Tabeller för skivförstängningar	14
Tabeller för H-strävor.....	15
Erforderligt antal överfallssurrningar för gods stuvat i mer än ett lager	16

METODER FÖR SÄKRING AV LAST

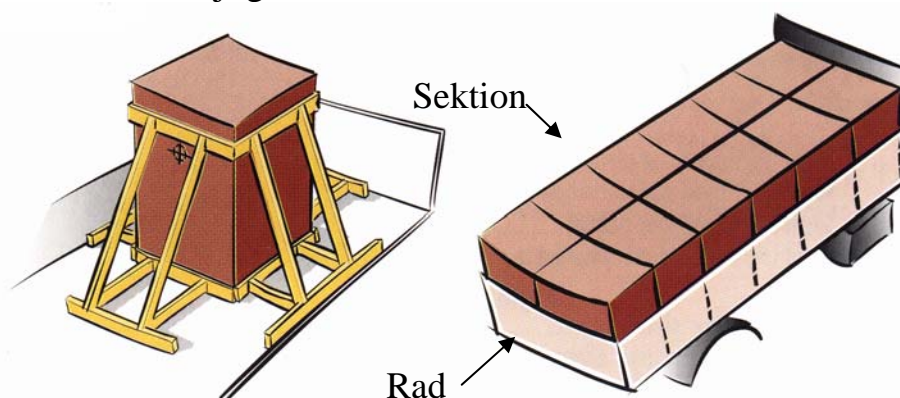
Gods skall förhindras att glida och tippa framåt, bakåt och i sidled med hjälp av någon eller flera av nedanstående metoder, kombinerade på lämpligt sätt.

Med begreppen i sidled, framåt och bakåt avses lastbärarens placering i fartygets längdriktning.

Förstängning (stämpling)

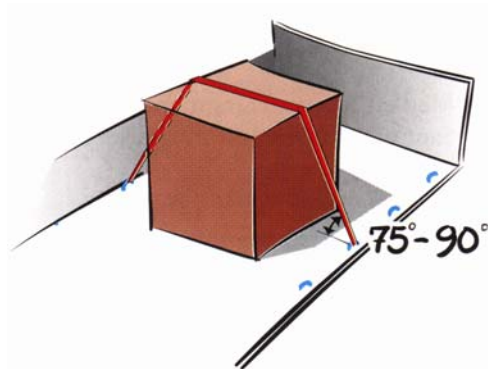
Förstängning innebär att godset stuvas mot lastbärarens fasta konstruktionsdetaljer. Reglar, kilar, strövirke, luftkuddar och annan utrustning som stödjer direkt eller indirekt mot fasta konstruktionsdetaljer är också förstängning.

Förstängning är främst en metod för att förhindra godset från att glida men om förstängningen når tillräckligt högt upp förhindras även godset att tippa. Förstängning skall användas när så är möjligt.

Vid förstängning får det sammanlagda fria utrymmet mellan godsenheter i sidled respektive i längdled vara maximalt 15 cm. Vid förstängning av tungt stumt gods ska det fria utrymmet minimeras.

Överfallssurrning

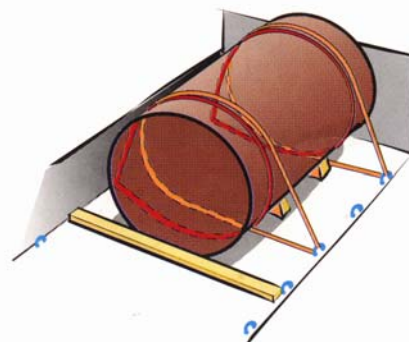
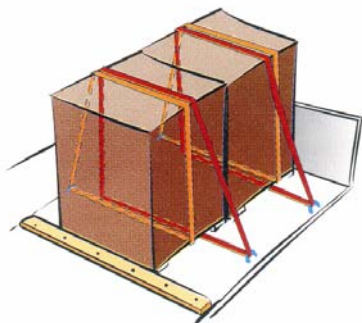
Då du använder glid- och tippatabellerna för överfallssurrning har vinkeln mellan band och underlag stor betydelse.

Tabellerna gäller för vinklar 75-90°. Om vinkeln är 30-75° behövs dubbla antalet surrningar (alternativt halveras värdena i tabellen).

Har du mindre vinkel än 30° bör du använda en annan lastsäkringsmetod.

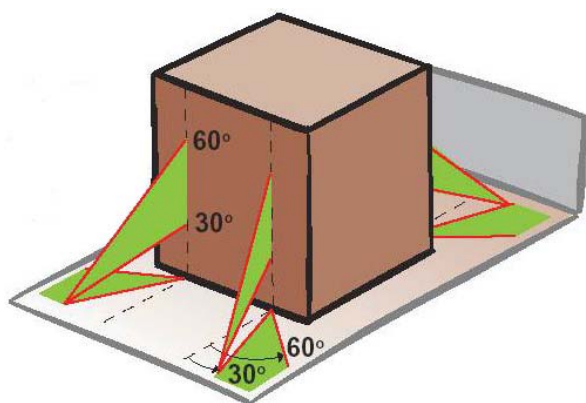
Loopsurring

Loopsurningar satta i par kan förhindra att godset glider och tippar i sidled. Minst ett loopsurningspar per lastsektion skall användas.

När långt gods säkras med loopsurningar måste minst två loopsurningspar användas. Detta för att förhindra att godset vrider sig.

Rak surring

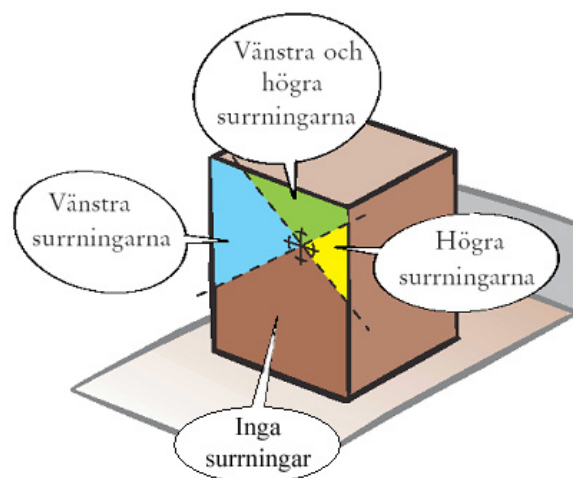

Tabeller för rak surring gäller om surringsvinkeln är 30 - 60° mellan surring och lastplan.

Även i sidled och längdled skall surringsvinkeln ligga mellan 30 - 60°.

Om surringen sätts i rät vinkel mot godset säkrar den bara mot glidning och tippning i en riktning och lastvikten i tabellerna kan då fördubblas.

Tillåtna områden för att fästa surringar på godset begränsas av två räta linjer dragna genom tyngdpunkten i 45° vinkel.

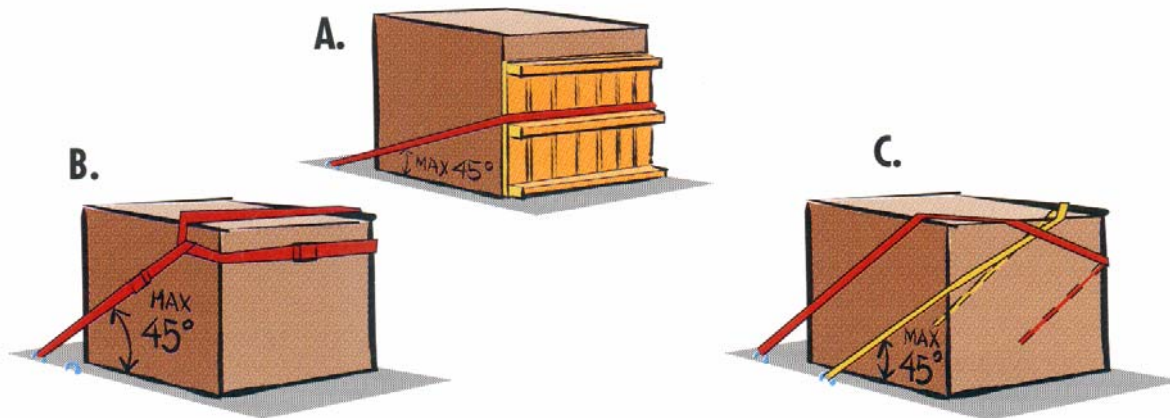
När surringspunkterna är belägna över godsets tyngdpunkt kan godset även behöva förstängas i botten för att förhindra glidning.

Grimma

En grimma används för att förhindra att godset glider och tippas, framåt eller bakåt.

Vinkeln mellan spännband och lastplan skall inte överstiga 45°.

Grimman kan göras på flera sätt, vilket illustreras i bilderna nedan.

Observera:

- Alternativ **A** är inte helt effektiv för att förhindra tippning.
- Alternativ **C** har två parter per sida och säkrar därmed det dubbla värdet som anges i tabellerna.

Om grimman inte angriper godset högst upp minskar godsvikten som grimman förhindrar att tippa. *Ex: om grimman angriper godset på halva höjden säkrar den bara hälften av värdet i tabellerna för tippning.*

En grimsurning behöver vid tipprisk bara dimensioneras för den yttersta sektionens vikt.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR LASTSÄKRING

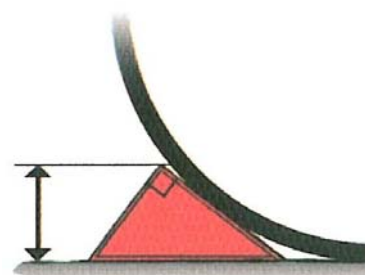
Ej formstabil gods

Om det gods du skall säkra inte är formstabil (säckar, balar etc.) kan mer surring än vad som anges i denna lathund behövas.

Rullande gods

Om rullande gods inte är förstängt på annat sätt skall du använda klossar som har en höjd som är minst lika stor som $1/3$ av rullradien.

Förstängningshöjden behöver dock inte överstiga 20 cm om godset har säkrats med surringar som hindrar det från att rulla över klossarna.

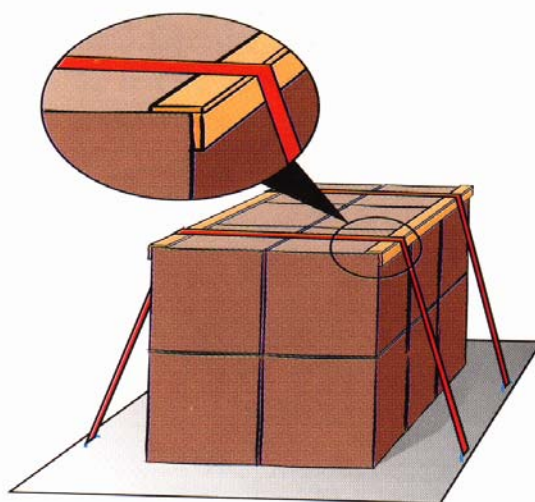
Bottenförstängning

En bottenförstängning som förhindrar gods att glida skall ha en höjd av minst 5 cm om inte surringar som hindrar godset från att klättra över bottenförstängningen har använts.

Bärande kantprofil

I vissa fall behövs det färre antal surringar än det antal sektioner som ska säkras. Eftersom varje kolti måste vara säkrat kan man i dessa fall sprida ut effekten av varje surring med bärande kantprofil. Du bör dock alltid ha minst en surring på varje ändsektion samt på varannan sektion.

Dessa profiler skall vara tillverkade av kraftiga brädor (minst 25 x 100 mm) eller av annat material med minst samma styrka.

GLIDNING - FRIKTION

Olika materialkontakter har olika friktionskoefficienter. Tabellen nedan visar rekommenderade värden för några vanliga friktionskoefficienter. Värdena gäller endast om båda kontaktytorna är **torra, rena och fria från frost, is och snö**. Värdena gäller statisk friktion.

MATERIALKOMBINATIONER I KONTAKTYTAN	FRIKTIONSKOEFFICIENT μ -statisk
SÅGAT TRÄ/TRÄPALL	
Sågat trä mot plywood/plyfa/trä	0,5
Sågat trä mot räfflad aluminium	0,4
Sågat trä mot stålplåt	0,4
Sågat trä mot krympfilm	0,3
KARTONG (OBEHANDLAD)	
Kartong mot kartong	0,5
Kartong mot träpall	0,5
STORSÄCK	
Storsäck mot träpall	0,4
STÅL OCH PLÅT	
Blankt stål mot blankt stål	0,15
Blankt stål mot gjutjärn	0,2
Plattjärn mot sågat trä	0,5
Omålad grovplåt mot sågat trä	0,5
Målad grovplåt mot sågat trä	0,5
Omålad grovplåt mot målad grovplåt	0,4
Målad grovplåt mot målad grovplåt	0,3
Målat plåtfat mot målat plåtfat	0,2
GUMMI	
Gummi mot metall	0,65
Gummi mot trä	0,7

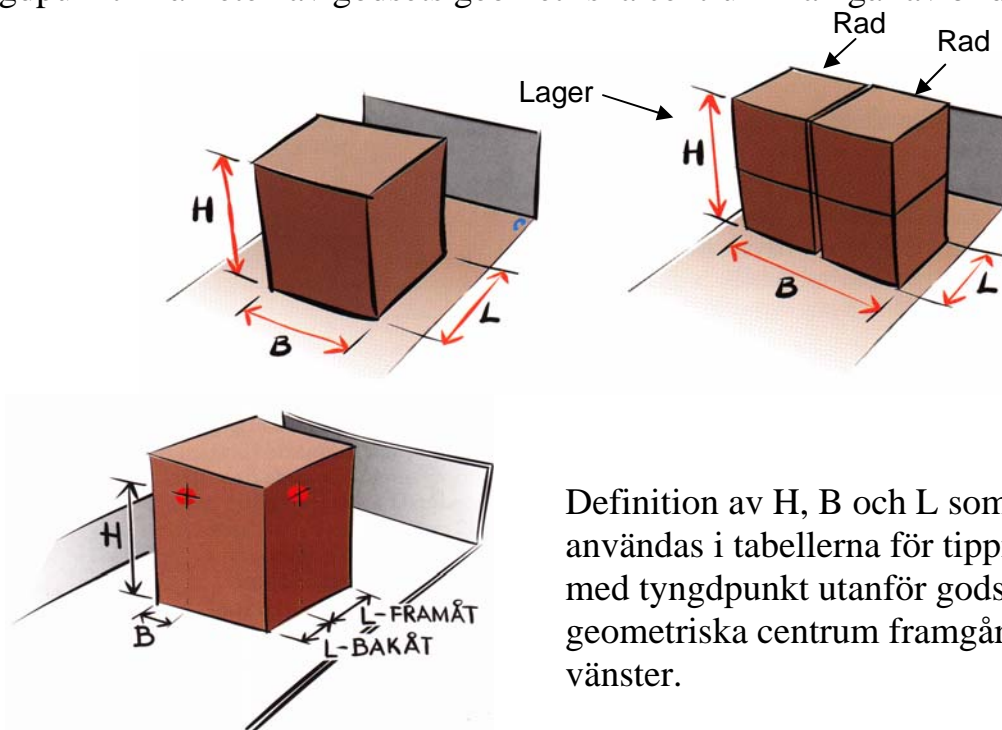
Om en kombination av kontaktytor saknas i tabellen ovan eller på annat sätt inte kan verifieras skall maximalt μ -statisk 0,3 användas^{*}. **Vid sjötransport skall μ -statisk 0,3 användas på öppna lastbärare då ytorna kan bli våta.**

Om godset börjar glida ändras friktionen från statisk till glidfriktion. Glidfriktion är lägre än statisk friktion. Vid användning av en lastsäkringsmetod som tillåter viss rörlighet för godset bör det använda friktionsvärdet vara högst 70 % av det statiska friktionsvärdet. Denna effekt är inkluderad i tabellerna för loop- och grimsurning samt för rak surring.

^{*} Se även CSS annex 13 § 7.2.1

TIPPNING

Definitioner av H, B och L som skall användas i tabellerna för tippning av gods med tyngdpunkt i närheten av godsets geometriska centrum framgår av bilderna nedan.

Definition av H, B och L som skall användas i tabellerna för tippning av gods med tyngdpunkt utanför godsets geometriska centrum framgår av bilden till vänster.

ERFORDERLIGT ANTAL SURRINGAR

Erforderligt antal surringar för att förhindra att gods glider och tippas beräknas med hjälp av tabellerna på sidorna 10 – 13 i enlighet med följande:

1. Beräkna antalet surringar för att förhindra glidning.
2. Beräkna antalet surringar för att förhindra tippning.
3. Använd det högsta antalet surringar från beräkningarna i punkt 1 och 2.

Alla referenser avseende dimensionering i ton avser metriska ton om 1000 kg.

Godsvandring

Om det varken föreligger glidnings- eller tippningsrisk är det tillåtet att köra gods helt osurrat.

Eftersom det finns risk för att osurrat gods vandrar får det vara max 30 cm mellan godset och förstängningsanordning i sidled. För gods över det understa lastlagret får vandringsavståndet vara max 30 cm eller $\frac{1}{4}$ av kollits bredd.

Saknas förstängningsanordning eller om avståndet är större än de angivna måtten ska **minst en överfallssurring per 4 ton gods** användas för att förhindra vandring.

LASTSÄKRINGSUTRUSTNING

Märkning

Lastsäkringsutrustning kan vara märkt med en eller flera av följande storheter:

- **MBL** = *Minimum Break Load* = Brottstyrka
- **MSL** = *Maximum Securing Load* = Säker belastning
- **LC** = *Lashing Capacity* = Tillåten belastning enligt SS-EN 12195 (Används vid vägtransporter)
- **S_{TF}** = *Standard Tension Force* = Förspänningskraft

Enheten **daN**, där $1 \text{ daN} = 1 \text{ kg}$, används ibland för att ange LC och S_{TF} för lastsäkringsutrustning. MBL och MSL anges vanligen i **kg** eller **ton**.

Säker belastning, MSL

Vid sjötransport dimensioneras lastsäkringsarrangemang med hänsyn till utrustningens **MSL**.

- Saknas märkning av MSL används i första hand utrustningens **LC** som MSL vid dimensioner enligt tabellerna i denna lathund.
- Alternativt kan MSL för olika typer av utrustning beräknas från brottstyrkan, **MBL**, enligt följande tabell:

Utrustning	MSL
Spännband	50% av MBL
Kätting (klass 8), Spännmutter (speed lash), Vantskruv	50% av MBL
Wire, ny	80% av MBL
Wire, använd	30% av MBL
Stålband	70% av MBL
Taggbricka	50% av MBL
Luftkuddar	50% av MBL

Förspänning i surrningsutrustning, S_{TF}

Saknas märkning av förspänningskraften kan **10% av MBL**, dock högst 1 000 kg, användas som S_{TF} vid dimensionering enligt tabellerna i denna lathund.

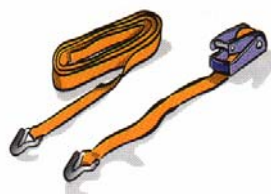
Surningsfästen

Surningsfästen skall ha minst samma styrka i MSL som surringarna.

Vid loopsurning skall surrningsfästena minst ha en styrka om 1,4 x MSL för surrningsutrustningen om utrustningens båda ändar är fästa i samma fäste.

SPÄNNBAND

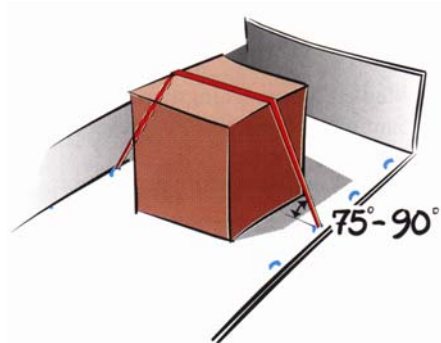
ÖVERFALLSSURRING

Tabellerna nedan gäller spännband med en förspänning S_{TF} som är minst 400 daN (400 kg).

Värdena i tabellerna är proportionella mot surringens förspänning S_{TF} .

ÖVERFALLSSURRING GLIDNING

Godsvikt i ton som förhindras att glida <i>per</i> överfallssurring		
μ - statisk	I SIDLED	FRAMÅT / BAKÅT
0,0	0	0
0,1	0,2	0,3
0,2	0,5	0,8
0,3	1,2	1,6
0,4	3,2	3,2
0,5	Ej glid	8,0
0,6	Ej glid	Ej glid
0,7	Ej glid	Ej glid

ÖVERFALLSSURRING - TIPPNING

Godsvikt i ton som förhindras att tippa *per* överfallssurring

I SIDLED						FRAMÅT / BAKÅT	
H/B	1 rad	2 rad	3 rad	4 rad	5 rad	H/L	per sektion
0,6	Ej tipp	Ej tipp	Ej tipp	6,8	3,1	0,6	Ej tipp
0,8	Ej tipp	Ej tipp	5,9	2,2	1,5	0,8	Ej tipp
1,0	Ej tipp	Ej tipp	2,3	1,3	1,0	1,0	Ej tipp
1,2	Ej tipp	4,9	1,4	0,9	0,7	1,2	Ej tipp
1,4	Ej tipp	2,4	1,0	0,7	0,6	1,4	Ej tipp
1,6	Ej tipp	1,6	0,8	0,6	0,5	1,6	Ej tipp
1,8	Ej tipp	1,2	0,6	0,5	0,4	1,8	20
2,0	Ej tipp	0,9	0,5	0,4	0,3	2,0	8,0
2,2	7,9	0,8	0,5	0,4	0,3	2,2	5,0
2,4	4,0	0,7	0,4	0,3	0,3	2,4	3,6
2,6	2,6	0,6	0,4	0,3	0,2	2,6	2,8
2,8	2,0	0,5	0,3	0,2	0,2	2,8	2,3
3,0	1,6	0,4	0,3	0,2	0,2	3,0	2,0

Surringen behöver bara dimensioneras för den yttersta sektionens vikt vid tippning framåt eller bakåt. En överfallssurring som skall förhindra tippning **både** framåt och bakåt skall placeras mitt på godset.

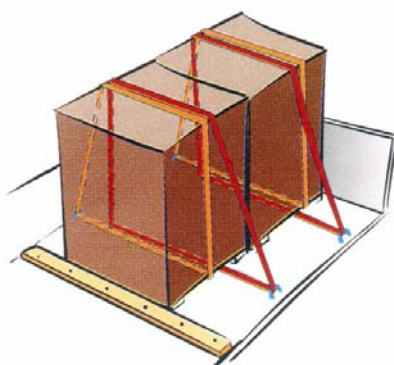
SPÄNNBAND

LOOPSURRING

Tabellerna gäller spännband med en säker belastning $MSL = 2000 \text{ daN}$ (2,0 ton) och en förspänning S_{TF} som är minst 400 daN (400 kg).

LOOPSURRING GLIDNING

Godsvikt i ton som förhindras att glida <i>per</i> loopsurrningspar	
μ -statisk	I SIDLED
0,0	4,0
0,1	4,9
0,2	6,3
0,3	8,3
0,4	11
0,5	Ej glid
0,6	Ej glid
0,7	Ej glid

Värdena i tabellen är proportionella mot surringens säkra belastning MSL .

LOOPSURRING - TIPPNING

Godsvikt i ton som förhindras att tippa *per* loopsurrningspar

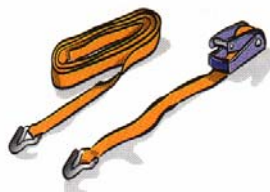
I SIDLED

H/B	1 rad	2 rader	3 rader	4 rader	5 rader
0,6	Ej tipp	Ej tipp	Ej tipp	13	6,6
0,8	Ej tipp	Ej tipp	10	4,4	3,3
1,0	Ej tipp	Ej tipp	4,1	2,6	2,2
1,2	Ej tipp	7,1	2,5	1,9	1,6
1,4	Ej tipp	3,5	1,8	1,4	1,3
1,6	Ej tipp	2,3	1,4	1,2	1,1
1,8	Ej tipp	1,7	1,2	1,0	0,9
2,0	Ej tipp	1,4	1,0	0,8	0,8
2,2	7,9	1,1	0,8	0,7	0,7
2,4	4,0	1,0	0,7	0,7	0,6
2,6	2,6	0,8	0,7	0,6	0,6
2,8	2,0	0,7	0,6	0,5	0,5
3,0	1,6	0,7	0,5	0,5	0,5

Värdena i tabellen är proportionella mot surringens förspänning S_{TF} .

SPÄNNBAND

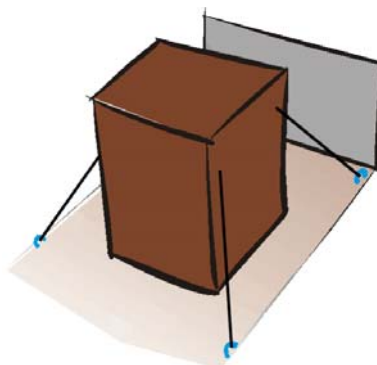
RAK SURRNING

Tabellerna gäller spännband med en säker belastning $MSL = 2000 \text{ daN}$ (2,0 ton) och en förspänning S_{TF} som är minst 400 daN (400 kg).

Värdena i tabellerna är proportionella mot surringens säkra belastning MSL.

RAK SURRNING GLIDNING

Godsvikt i ton som förhindras att glida <i>per</i> rak surring		
μ - statisk	I SIDLED per sida	FRAMÅT / BAKÅT
0,0	1,0	1,6
0,1	1,4	2,3
0,2	2,0	3,2
0,3	2,9	4,4
0,4	4,4	6,1
0,5	Ej glid	8,8
0,6	Ej glid	Ej glid
0,7	Ej glid	Ej glid

RAK SURRNING - TIPPNING

Godsvikt i ton som förhindras att tippa *per* rak surring

H/B	I SIDLED per sida	H/L	FRAMÅT / BAKÅT
0,6	Ej tipp	0,6	Ej tipp
0,8	Ej tipp	0,8	Ej tipp
1,0	Ej tipp	1,0	Ej tipp
1,2	Ej tipp	1,2	Ej tipp
1,4	Ej tipp	1,4	Ej tipp
1,6	Ej tipp	1,6	Ej tipp
1,8	Ej tipp	1,8	35
2,0	Ej tipp	2,0	15
2,2	16	2,2	10
2,4	8,5	2,4	7,7
2,6	6,0	2,6	6,4
2,8	4,7	2,8	5,5
3,0	4,0	3,0	5,0

SPÄNNBAND

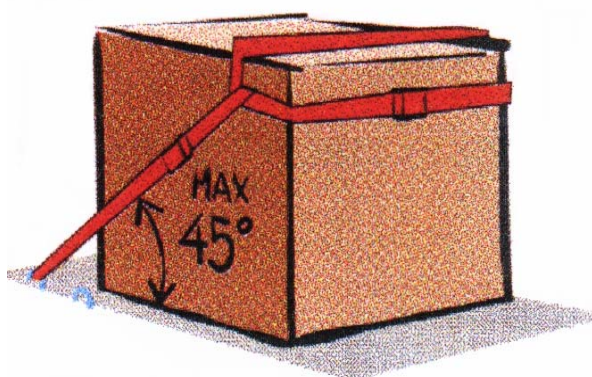
GRIMMA

Tabellerna gäller spännband med en säker belastning $MSL = 2000 \text{ daN}$ (2,0 ton) och en förspänning S_{TF} som är minst 400 daN (400 kg).

Värdena i tabellerna är proportionella mot surringens säkra belastning MSL .

GRIMSURRING GLIDNING

Godsvikt i ton som förhindras att glida <i>per</i> grimsurring	
μ - statisk	FRAMÅT / BAKÅT
0,0	9,4
0,1	11
0,2	14
0,3	17
0,4	22
0,5	30
0,6	Ej glid
0,7	Ej glid

GRIMSURRING - TIPPNING

Godsvikt i ton som förhindras att tippa *per* grimsurring

H/L	FRAMÅT / BAKÅT
0,6	Ej tipp
0,8	Ej tipp
1,0	Ej tipp
1,2	Ej tipp
1,4	Ej tipp
1,6	Ej tipp
1,8	254
2,0	113
2,2	77
2,4	61
2,6	52
2,8	46
3,0	42

TAGGBRICKOR OCH SPIK

Värdena i nedanstående tabeller är giltiga under förutsättning att minst en överfalls-surning använts.

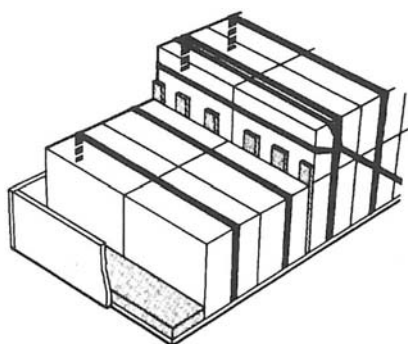
TAGGBRICKA							
Ungefärlig godsvikt i ton som förhindras att glida <i>per</i> taggbricka. (Endast i kombination med överfallssurning)							
Friktion ^{**} <i>Mellan taggbricka och lastflak/gods</i>	I SIDLED						
	Ø 48	Ø 62	Ø 75	Ø 95	30×57	48×65	130×130
Öppen lastbärare $\mu = 0,3$	0,60	0,85	1,1	1,5	0,60	0,85	1,8
Täckt lastbärare $\mu = 0,4$	1,2	1,7	2,2	3,0	1,2	1,7	3,7
FRAMÅT / BAKÅT							
Öppen lastbärare $\mu = 0,3$	0,80	1,1	1,5	2,0	0,80	1,1	2,5
Täckt lastbärare $\mu = 0,4$	1,2	1,7	2,2	3,0	1,2	1,7	3,7

^{**} För taggbrickor i krympfilm skall raden för $\mu = 0,3$ användas.

4" – SPIK				
Ungefärlig godsvikt i ton som förhindras att glida <i>per</i> spik. (Endast i kombination med överfallssurning)				
Friktion <i>Mellan gods och lastflak</i>	I SIDLED (<i>per sida</i>)		FRAMÅT / BAKÅT	
	Blank	Galvaniserad	Blank	Galvaniserad
Öppen lastbärare $\mu = 0,3$	0,55	0,80	0,70	1,0
Täckt lastbärare $\mu = 0,4$	1,1	1,6	1,1	1,6
Täckt lastbärare $\mu = 0,5$	Ej glid		2,2	3,2
Täckt lastbärare $\mu = 0,6$	Ej glid		Ej glid	
Täckt lastbärare $\mu = 0,7$	Ej glid		Ej glid	

SKIVFÖRSTÄNGNING

I tabellerna nedan anges **godsvikten i ton** för ett övre lager som förhindras att glida med hjälp av brädor nedstuckna i ett undre lager. Värdena gäller per bräda.

μ -statisk	SIDLED			FRAMÅT / BAKÅT		
	<i>Virkesdimensioner:</i>			<i>Virkesdimensioner:</i>		
	25×100	25×120	50×100	25×100	25×120	50×100
0,3	4,1	5,2	8,3	5,5	6,9	11,1
0,4	8,3	10,4	16,7	8,3	10,4	16,7
0,5	Ej glid			16,6	20,8	33,4
0,6	Ej glid			Ej glid		
0,7	Ej glid			Ej glid		

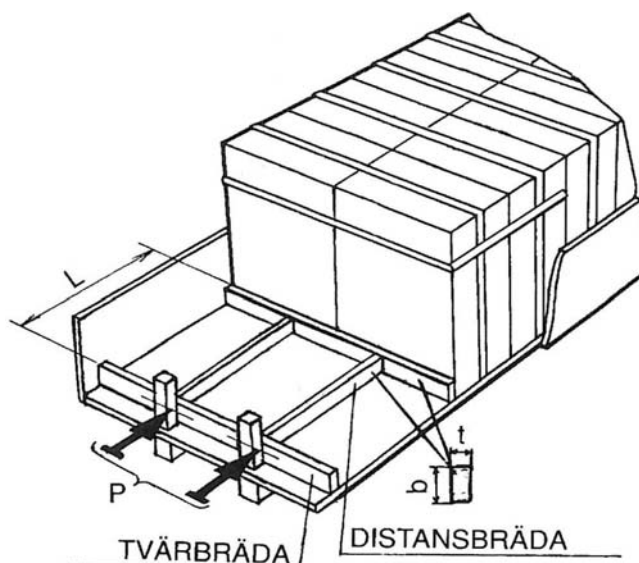

H-STRÄVOR

I tabellen nedan anges **godsvikt i ton** som kan förstängas med hjälp av en **dubbel H-sträva** av virke med olika dimensioner.

Om distansbrädorna spikas fast i flaket så att knäckning undviks kan tryckstyrkan avläsas i kolumnen för $L=0,5$ m.

Om samma virkesdimensioner som för dubbelsträvan används för en trippel H-sträva, kan värdena i tabellen multipliceras med 1,4.

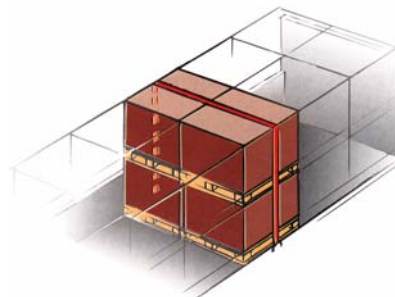

Godsvikt i ton som kan förstängas med en dubbel H-sträva									
μ- statisk	LÄNGD [m]	SIDLED				FRAMÅT / BAKÅT			
		Virkesdimensioner:				Virkesdimensioner:			
		50×100	75×75	100×100	125×125	50×100	75×75	100×100	125×125
0,3	0,5	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50
	1	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50
	2	-	-	-	-	22	> 50	> 50	> 50
	3	-	-	-	-	-	26	> 50	> 50
0,4	0,5	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50
	1	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50	> 50
	2	-	-	-	-	34	> 50	> 50	> 50
	3	-	-	-	-	-	39	> 50	> 50
0,5	0,5	Ej glid				> 50	> 50	> 50	> 50
	1					> 50	> 50	> 50	> 50
	2					> 50	> 50	> 50	> 50
	3					-	> 50	> 50	> 50
0,6	0,5	Ej glid				Ej glid			
	1								
	2								
	3								
0,7	0,5	Ej glid				Ej glid			
	1								
	2								
	3								

ERFORDERLIGT ANTAL ÖVERFALLSSURRINGAR FÖR GODS STUVAT I MER ÄN ETT LAGER

Metod 1 (enkel)

1. Beräkna antalet surringar som behövs för att förhindra glidning genom att använda hela sektionens vikt och den lägsta friktionen mellan något av lagren.
2. Beräkna antalet surringar som behövs för att förhindra tippning.
3. Det högsta antalet surringar från steg 1 och 2 skall användas.

Metod 2 (avancerad)

1. Beräkna antalet surringar som behövs för att förhindra glidning genom att använda hela sektionens vikt och friktionen mellan bottenlagret och lastflaket.
2. Beräkna antalet surringar som behövs för att förhindra glidning genom att använda de övre lagrens vikt och friktionen mellan dessa lager och lagret under.
3. Beräkna antalet surringar som behövs för att förhindra tippning.
4. Det högsta antalet surringar från steg 1, 2 och 3 skall användas.

Denna lathund är framtagen i samarbete mellan TYA och MariTerm AB.

Transportfackens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd
Box 1826
171 26 Solna
Tel. 08 - 734 52 00
www.tya.se

MariTerm AB

Box 74
263 21 Höganäs
Tel. 042 - 33 31 00
www.mariterm.se

2008-03-18